

Sygnatura akt I C 45/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

7 marca 2018 roku

Sąd Rejonowy w Pułtusku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Arkadiusz Piotrowski

Protokolant Patryk Wójcik

po rozpoznaniu 7 marca 2018 roku na rozprawie w Pułtusku

sprawy z powództwa (...) **sp. z o.o. w W.**

przeciwko **J. C.**

o zapłatę

orzeka

1. powództwo oddala;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego 917 (dziewięćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygnatura akt I C 45/18

UZASADNIENIE

Powód (...) sp. z o.o. w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego J. C. 3892,65 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że pozwany był studentem (...) Wyższej Szkoły (...) i wobec tego był zobowiązany do odpłatności za studia, z którego to obowiązku się nie wywiązał. Wierzytelność tą nabył powód i w związku z tym wniesienie pozwu było według niego konieczne.

W dniu 28 grudnia 2017 roku Sąd wydał nakaz zapłaty, w którym zasądził roszczenie dochodzone pozwem.

Od powyższego nakazu sprzeciw wniósł pozwany domagając się oddalenia powództwa wskazując, że dochodzone od niego roszczenie przedawniło się najpóźniej 11 lutego 2012 roku, a nawet gdyby się nie przedawniło to nie istnieje, ewentualnie nie zostało udowodnione.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany J. C. był studentem w (...) Wyższej Szkoły (...), której założycielem jest Instytut (...) sp. z o.o. w W.. Był słuchaczem niestacjonarnych studiów inżynierskich na kierunku zarządzania zasobami informacyjnymi, w tym również w semestrze VII – jesiennym (odpis z KRS – k 13-15, odpis z rejestru – k 21, kwestionariusz – k 26, potwierdzenie przyjęcia – k 27, wykaz zobowiązań – k 49). Organizację i tok studiów oraz związanie z nimi prawa i obowiązki studenta określał regulamin studiów (§54 statutu). Zgodnie z regulaminem pozwany miał obowiązek

terminowego opłacania czesnego oraz innych opłat związanych z przebiegiem studiów (§5 ust. 2 pkt 5) oraz w przypadku rezygnacji ze studiów obowiązek zgłoszenia tego w formie pisemnej do Biura Spraw Studenckich (§7).

Pozwany zaprzestał kontynuowania studiów w 2008 roku, jednakże nie powiadomił pisemnie o tym Biura Spraw Studenckich. Wobec tego za semestr jesienny – VII w roku akademickim 2008/2009 miał obowiązek zapłacić czesne w łącznej kwocie 3300 złotych, którego płatność została rozłożona na 6 rat. Raty od pierwszej do piątej wynosiły po 560 złotych i były płatne miesięcznie, to jest odpowiednio do 10 września, 10 października, 10 listopada, 10 grudnia 2008 roku i do 10 stycznia 2009 roku, natomiast ostatnia rata w kwocie 500 złotych była płatna do 10 lutego 2009 roku. Pozwany zapłacił pierwsze dwie raty oraz 230 złotych z trzeciej raty, nie zapłacił natomiast pozostałych rat, łącznie 1950 złotych. Skapitalizowane odsetki ustawowe od tej kwoty wyliczone na 14 grudnia 2017 roku wynoszą 1942,65 złotych (wykaz zobowiązań – k 49, zarządzenia rektora – k 50, statut – k 16-20, decyzja – k 28, regulamin studiów – k 38-48). Wobec zaległości w opłacaniu czesnego pozwany decyzją z 9 marca 2009 roku został skreślony z listy studentów (decyzja – k 52).

Wierzytelność uczelni z tytułu powyższych opłat została nabyta przez (...) sp. z o.o. w W. na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności z 17 lipca 2017 roku (umowa – k 23, wyciąg z załącznika do umowy – k 24, decyzja – k 22). Do pozwanego zostało wysłane wezwanie do zapłaty 3837,28 złotych (wezwanie – k 53, potwierdzenie nadania – k 54-55).

Sąd zważył, co następuje:

Sąd nie miał jakichkolwiek zastrzeżeń wobec materiału dowodowego przedstawionego w sprawie przez strony. Wprawdzie pełnomocnik pozwanego kwestionował, że powód skutecznie nabył przedmiotową wierzytelność, jednakże Sąd nie miał jakichkolwiek wątpliwości w tym względzie, ponieważ wynikało to z umowy sprzedaży wierzytelności, z której dowód został w sprawie dopuszczony oraz z wyciągu z załącznika do umowy szczegółowo opisującego zbywaną wierzytelność. Wskazano tam zarówno, że zbywana jest wierzytelność wobec pozwanego oraz numer jego albumu jako studenta, adres jego zamieszkania i kwotę wierzytelności głównej, która zgadza się z pozostałymi dokumentami złożonymi przez powoda. Nie było zatem zasadne zobowiązanie powoda do złożenia oryginałów dokumentów dotyczących cesji wierzytelności, a w szczególności obejmujących dane pozostałych wierzytelności, ponieważ nie dotyczyły one pozwanego. Zdaniem Sądu została wykazana również wysokość wierzytelności, jaka przysługiwała cedentowi i która została nabyta przez cesjonariusza, a powoda w niniejszej sprawie, ponieważ wynikała z dokumentów, z których dowód został w sprawie dopuszczony i oceniony jako wiarygodny. Pomimo tego powództwo podlegało oddaleniu, ponieważ dochodzone roszczenie było przedawnione, a zarzut przedawnienia został przez pozwanego skutecznie podniesiony.

Zgodnie z art. 120 kc bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Bieg przedawnienia roszczeń o zaniechanie rozpoczyna się od dnia, w którym ten, przeciwko komu roszczenie przysługuje, nie zastosował się do treści roszczenia. Jak słusznie wskazuje się w doktrynie prawa cywilnego „wymagalność roszczenia należy rozumieć jako stan, w którym wierzyciel ma prawną możliwość zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności. Początek wymagalności nie da się ująć w jedną regułę obowiązującą dla wszystkich stosunków prawnych, bowiem wymagalność jest zależna od charakteru i właściwości zobowiązania. Stan wymagalności roszczenia powstaje w chwili, w której uprawniony może rozpocząć przymusową realizację, a więc wtedy, gdy dłużnikowi w stosunku do tego roszczenia nie będą służyły żadne zarzuty dylatoryjne lub peremptoryjne, a powództwo o zasądzenie tego świadczenia nie będzie przedwczesne” (por. R. Klimek, Dyskusyjne problemy przedawnienia roszczeń, KPP 2006, z. 3, s. 649). W niniejszej sprawie roszczenie było wymagalne w dniach wskazanych w zarządzeniu rektora w sprawie wysokości czesnego, opłat dodatkowych, terminów płatności oraz zniżek czesnego w roku akademickim 2008/2009 co do łącznej kwoty 1950 złotych (k 50). Pozostała kwota dochodzona pozwem – 1942,65 złotych, jako wyliczenie skapitalizowanych odsetek, dzieli los wymagalności razem z roszczeniem głównym. Terminy ogólne przedawnienia roszczenia (3 lata w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej, o świadczenia okresowe lub 10 lat w pozostałych wypadkach) określone w art. 118 kc znajdują zastosowanie, gdy przepis

szczególny nie stanowi inaczej, a tak jest w niniejszej sprawie. Zgodnie z art. 160a ust. 7 a ustawy roszczenia wynikające z umowy (w sprawie odpłatności za studia) przedawniają się z upływem trzech lat. Przepis ten został wprowadzony ustawą z 11 lipca 2014 roku o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw, w której – w art. 32 – wskazano, że do umów w sprawie warunków odpłatności za studia lub usługi edukacyjne, o których mowa w art. 99 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepis art. 160a ust. 7 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Oznacza to, że przedmiotowe roszczenia, z których ostatnia rata czesnego stała się wymagalna 10 lutego 2009 roku przedawniły się odpowiednio 11 listopada, 11 grudnia 2011 roku, 11 stycznia i 11 lutego 2012 roku.

Należy w tym miejscu zauważyć, że powód w piśmie procesowym z 16 lutego 2018 roku (k 74-75) twierdził, że powyższy termin przedawnienia roszczenia w niniejszej sprawie nie ma zastosowania powołując się na orzeczenie Sądu Najwyższego z 21 października 2015 roku wydanej w sprawie III CZP 67/15, której teza brzmiała: Do przedawnienia roszczenia o opłatę za studia określoną w umowie zawartej na podstawie art. 160 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 164, poz. 1365) w brzmieniu obowiązującym w dniu 1 października 2009 roku, w okresie przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2014 roku, poz. 1198), miał zastosowanie dziesięcioletni termin przewidziany w art. 118 kc. Powołanie samej tezy nie jest przy tym wystarczające, bowiem w uzasadnieniu Sąd Najwyższy podkreślił „znaczenie normy intertemporalnej zawartej w art. 32 ustawy z 11 lipca 2014 roku, zgodnie z którym art. 160a ust. 7 stosuje się do umów w sprawie warunków odpłatności za studia lub usługi edukacyjne zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej, a więc przed dniem 1 października 2014 roku”. Powołanie również postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z 08 grudnia 2016 roku wydanej w sprawie SK 17/15 oraz wykładnia wskazująca na możliwość zastosowania analogii legis z art. XXXV pkt 2 ustawy z 23 kwietnia 1964 roku – Przepisy wprowadzające kodeks cywilny, nie mają zastosowania w tej sprawie. Postanowienie o umorzeniu postępowania nie jest bowiem orzeczeniem Trybunału w rozumieniu art. 190 ust. 1 Konstytucji i nie wiąże sądów powszechnych. Nadto wszelkie wątpliwości w tym zakresie zostały rozstrzygnięte w uchwale Sądu Najwyższego z 8 grudnia 2017 roku wydanej w sprawie III CZP 74/17, w której stwierdzono, że „artykuł 160a ust. 7 ustawy z 27 lipca 2005 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym (jedn. tekst: Dz.U. z 2016 roku, poz. 1842 ze zm.), który wszedł w życie 1 października 2014 roku, określa trzyletni termin przedawnienia roszczeń o opłatę za studia, wynikających z umów o warunkach odpłatności za studia, a art. 32 ustawy z 11 lipca 2014 roku o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1198 ze zm.), przewiduje, usuwając występujące w tym względzie wątpliwości, że w takim samym terminie roszczenia te przedawniały się też przed wejściem w życie art. 160a ust. 7 Prawa o szkolnictwie wyższym; tym samym wyłączone jest stosowanie w związku z wejściem w życie art. 160a ust. 7 Prawa o szkolnictwie wyższym normy intertemporalnej wyrażonej w art. XXXV pkt 2 p.w.k.c.”. Powyższy pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy Sąd w niniejszej sprawie w pełni podziela. Podkreślić przy tym należy, że możliwość wstecznego działania ustawy (w wyjątkowych wprawdzie przypadkach) jest przewidziana wprost w art. 3 kc.

Na marginesie należy tylko podnieść, iż zdaniem Sądu nawet gdyby nie nastąpiło przedawnienie przedmiotowego roszczenia na podstawie przepisów powołanych powyżej i tak powództwo należałoby oddalić, albowiem, jak wynika z zarządzenia rektora czesne miało być płatne okresowo, a więc za każdy semestr oddzielnie. Zatem jest to świadczenie okresowe i jako takie podlegałoby przedawnieniu po upływie 3 lat od dnia wymagalności roszczenia zgodnie z treścią art. 118 kc według którego, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Tymczasem brak jest przepisu szczególnego, który przewidywałby inny termin przedawnienia. Zarządzeniem rektora nie ustalono jednej opłaty za cały okres studiów, która byłaby tylko rozłożona na raty, co nie pozwala na przyjęcie, że czesne płatne semestralnie byłoby częścią całości z góry ustalonej odpowiednim zarządzeniem czy też treścią łączącej strony umowy. Oznacza to, że nie została wskazana całkowita wysokość czesnego, którą w określonej ilości rat, bądź też jednorazowo, zobowiązany był zapłacić student. Została jedynie wskazana wysokość świadczenia semestralnego, które należy traktować jako świadczenie okresowe, związane z czasem trwania umowy polegającym na stałym świadczeniu przez czas trwania stosunku prawnego w określonych regularnych odstępach czasu pewnej ilości pieniędzy, które jednak nie składają się na z góry określoną co do wielkości całość. Na koniec wspomnieć można,

że także przepisy poprzedniej ustawy o szkolnictwie wyższym nie zawierały jakichkolwiek przepisów dotyczących przedawnienia roszczeń wynikających z umów dotyczących nauki w szkołach wyższych, a zatem należało do tych roszczeń stosować przepisy ogólne zawarte w Kodeksie cywilnym.

Mając na uwadze powyższe okoliczności powództwo wraz z zawartym w nim żądaniem zasądzenia kosztów procesu musiało zostać oddalone w całości, przy czym żądanie zasądzenia kosztów procesu wobec przegrania sprawy na podstawie art. 98§1 kpc. Jednocześnie wobec przegrania sprawy przez powoda, i jednoczesnego reprezentowania pozwanego przez radcę prawnego, zgodnie z treścią art. 98§1 i 3 kpc należało zasądzić od powoda na rzecz pozwanego 917 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Na koszty te złożyły się minimalne wynagrodzenie radcy prawnego na podstawie §2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804 ze zm.) oraz 17 złotych uiszczone tytułem opłaty skarbowej od złożonego dokumentu pełnomocnictwa.

SSR Arkadiusz Piotrowski